

Tworzenie własnego tekstu

imię i nazwisko

data

klasa

Na podstawie zacytowanego fragmentu *Weseła* scharakteryzuj portret artysty wyłaniający się z tekstu. Przeanalizuj sposób przedstawienia Poety i Gospodarza oraz przywołaj wizerunki innych artystów występujących w utworze. Uwzględnij różne konteksty interpretacyjne.

Stanisław Wyspiański *Wesele*

akt I, scena 24 (fragmenty)

POETA

Taki mi się snuje dramat
groźny, szumny, posuwisty
jak polonez; gdzieś z kazamat¹
jęk i zgrzyt, i wichrów świsty. –
Marzę przy tym wichrów granu – –
o jakimś wielkim kochaniu.
Bohater w zbrojeju², skalisty,
ktoś, jakoby złom granitu,
rycerz z czoła, ktoś ze szczytu
[...]

Wyraźnie się w oczy wciska,
zbroją świeci, zbroją łyska
postać dawna, coraz bliska,
dawny rycerz w pełnej zbroi,
co niczego się nie lęka,
chyba widma zbrodni swojej,
a serce mu z bólów pęka,
a on, z takim sercem w zbroi,
zakłęty, u źródła stoi
i do mętów studni patrzy,
i przegląda się we studni.
[...]

GOSPODARZ

Dramatyczne, bardzo pięknie –
u nas wszystko dramatyczne,
w wielkiej skali, niebotyczne –
a jak taki heros jęknie,
to po całej Polsce jęczy,
to po wszystkich borach szumi,
to po wszystkich górach brzęczy,
ale kto tam to zrozumie.

POETA

Dramatyczny, rycerz błędny,
ale pan, pan pierwszorzędny:
w zamczysku sam, osmętniały,
a zamek opustoszały,
i ten lud nasz, taki prosty,
u stóp zamku, u stóp dworu,
i ten pan, pełen poloru,
i ten lud prosty, rubaszny,
i ten hart rycerski, śmiały,
i gniew boski gromki, straszny.

¹ kazamaty – podziemia służące jako ciężkie więzienie.

² bohater w zbrojeju – bohater w zbroi, rycerz; objawi się Poecie w postaci Zawiszy Czarnego.

GOSPODARZ

Tak się w każdym z nas coś burzy,
na taką się burzę zbiera,
tak w nas ciska piorunami,
dziwnymi wrę postaciami:
dawnym strojem, dawnym krojem,
a ze sercem zawsze swoim;
to dawność tak z nami walczy.
Coraz pamięć się zaciera – – –
Tak się w każdym z nas coś zbiera.

POETA

Duch się w każdym poniewiera,
że czasami dech zapiera;
tak by gdzieś het gnało, gnało,
tak by się nam serce śmiało
do ogromnych, wielkich rzeczy,
a tu pospolitość skrzeczy,
a tu pospolitość tłoczy,
włazi w usta, uszy, oczy;
duch się w każdym poniewiera
i chciałby się wydrzeć, skoczyć,
ręce po pas w krwi ubroczyć,
ramię rozpostrzeć szeroko,
wielkie skrzydła porozwijając,
lecieć, a nie dać się mijać;
a tu pospolitość niska
włazi w usta, ucho, oko; – –
[...]

GOSPODARZ

Tak się orze, tak się zwala
rok w rok, w każdym pokoleniu;
raz wraz dusza się odsłania,
raz wraz wielkość się wyłania
i raz wraz graży się w cieniu.
Raz wraz wstaje wielka postać,
że ino jej skrzydeł dostać,
rok w rok w każdym pokoleniu
i raz wraz przepada, gaśnie,
jakby czas jej przepaść właśnie. –
[...]

POETA

My jesteśmy jak przekleci,
 że nas mara, dziwo nęci,
 wytwór tęsknej wyobraźni
 serce bierze, zmysły drażni;
 że nam oczy zaszyły mgłami;
 pieścimy się jeno snami,
 a to, co tu nas otacza,
 zdolność nasza przeinacza:
 w oczach naszych chłop urasta
 do potęgi króla Piasta!

GOSPODARZ

A bo chłop i ma coś z Piasta,
 coś z tych królów Piastów – wiele!
 – Już lat dziesięć pośród siedzę,
 sąsiadujemy o miedzę.
 Kiedy sieje, orze, miele,
 taka godność, takie wzięcie;
 co czyni, to czyni święcie;
 godność, rozważa, pojęcie.
 A jak modli się w kościele,
 taka godność, to przejęcie;
 bardzo wiele, wiele z Piasta;
 chłop potęgą jest i basta.

I. Rozpoznanie wstępne

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. Analiza fragmentu utworu**a) sposób przedstawienia Poety**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) sposób przedstawienia Gospodarza

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. Wizerunek innych artystów występujących w utworze

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IV. Konteksty interpretacyjne

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

V. Wnioski

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....